

SPORNA TAČKA

MARK HADON

Prevela
Iva Pajvančić

Laguna

Naslov originala

Mark Haddon

A SPOT OF BOTHER

Copyright © 2006 Mark Haddon

Translation Copyright © 2009 za srpsko izdanje, LAGUNA

Mojoj saradnici u lovu na greške

Zahvaljujem
Sos Eltis, Kler Aleksander, Denu Frenklinu i Bilu Tomasu

1

Sve je počelo kad je Džordž isprobavao crno odelo u robnoj kući *Olders* nedelju dana pre sahrane Boba Grina.

Ono što ga je uznemirilo nije bila pomisao na sahranu. Čak ni to što je Bob umro. Istini za volju, Bobovo hvalisanje u svlačionici uvek mu je bilo malčice naporno i potajno mu je laknulo što s njim više neće morati da igra skvoš. Osim toga, način na koji je Bob umro (srčani udar dok je gledao trke čamaca na televiziji) pružao mu je neku čudnu utehu. Suzan se vratila kući nakon posete sestri i zatekla ga kako leži na leđima nasred sobe, s rukom prebačenom preko očiju, naizgled toliko spokojan da je prvo mislila da je zadremao.

Naravno, mora da je bolelo. Ali bol se može izdržati. Onda počnu da kolaju endorfini, a zatim se javi onaj osećaj da vam ceo život promiče pred očima, što je Džordž i sam doživeo pre nekoliko godina kad je pao s merdevina, slomio lakat od udarca o ukrasni kamenjar i izgubio svest, osećaj za koji pamti da nije neprijatan (iz nekog razloga, pogled sa mosta Tamar u Plimutu u sećanjima je igrao posebno važnu ulogu). To verovatno važi i za onaj tunel pun bleštave svetlosti dok oči umiru, s obzirom na to da mnogi čuju anđele kako ih prizivaju da se vrate kući, a onda se probude i ugledaju doktora stažistu koji se nadvija nad njima s defibrilatorom u ruci.

A onda... ništa. To bi trebalo da bude kraj.

Naravno, nije mu još vreme. Bobu je bila šezdeset prva. Suzan i dečacima će biti teško, čak i ako se Suzan preporodi sad kad će smeti sama da završava svoje rečenice. Ipak, sve u svemu, to deluje kao dobar način da se ode s ovog sveta.

Ne, ono što ga je potreslo bila je ranica.

Taman je skinuo pantalone i oblačio donji deo odela kad je primetio natečen kružić na kuku, tamniji od okolne kože, koji se pomalo ljušti. Stomak mu se prevrnuo i morao je da proguta malu količinu hrane koja mu je navrla u grlo da je povрати.

Rak.

Ovako se nije osećao još otkako se *Fajerbol* Džona Zinevskog pre nekoliko godina prevrnuo, pa se našao zarobljen pod vodom jer mu se omča od konopca zapetljala oko gležnja. Ali to nije trajalo duže od tri-četiri sekunde. Osim toga, ovoga puta nema nikoga da mu pomogne da okrene čamac.

Moraće da se ubije.

To nije utešna misao, ali je bar nešto što može da se preduzme, pa se osetio kao da malo bolje vlada situacijom.

Pitanje je samo kako.

Skok s visoke zgrade deluje stravično, to prebacivanje centra gravitacije preko ruba ograde, kao i mogućnost da ćete se predomisлити na pola puta ka zemlji. Još straha je poslednje što mu u ovom trenutku treba.

Za vešanje je potrebna oprema, a pušku nema.

Ako popije dovoljno viskija, možda će uspeti da skupi dovoljno hrabrosti da se slupa kolima. Na autoputu A16 prema Stamfordu ima onaj veliki kameni nadvožnjak. Bez problema bi mogao bi da udari u njega dok juri 150 na sat.

Ali šta ako se uspaniči u poslednji čas? Šta ako bude suviše pijan da upravlja autom? Šta ako mu neko preseče put? Šta ako ubije tog nekog, a on sam završi paralizovan i umre od raka prikovan za invalidsku stolicu u zatvoru?

„Gospodine... Zamolio bih vas da pođete sa mnom nazad u radnju.“

Mladić od osamnaestak godina gledao je Džordža s visine. Imao je riđe zulufe i tamnoplavu uniformu, nekoliko brojeva veću.

Džordž shvati da trenutno čuči na popločanom stepeniku ispred prodavnice.

„Gospodine...“

Džordž se osovi na noge. „Ja se izvinjavam.“

„Zamolio bih vas da pođete sa mnom...“

Džordž obori pogled i primeti da na sebi još uvek ima pantalone odela, otkopčanog šlica. Brzo se zakopča. „Naravno.“

Prošao je kroz vrata i probio se kroz tašne i parfeme do muškog odeljenja, a radnik obezbeđenja ga je pratio u stopu. „Izgleda da sam imao nekakav napad.“

„Nažalost, gospodine, o tome ćete morati da porazgovarate sa šefom.“

Crne misli koje su ga do malopre zaokupljale sada su mu delovale daleko. Jeste da mu kolena malo klecaju, kao kad se recimo dletom posećete po palcu, ali se osećao neočekivano dobro s obzirom na okolnosti.

Šef muškog odeljenja stajao je pored police s papučama, ruku prekrštenih preko prepona. „Hvala, Džone.“

Radnik obezbeđenja krotko klimnu glavom, okrenu se na petama i ode.

„Ovako, gospodine...“

„Hol. Džordž Hol. Izvinite, molim vas. Ja...“

„Možda bi trebalo da porazgovaramo u mojoj kancelariji“, reče šef odeljenja.

Utom se pojavi neka žena sa Džordžovim pantalonama. „Ostavio ih je u kabini. U džepu mu je novčanik.“

Džordž pokuša ponovo. „Mislim da sam imao neko pomračenje svesti. Stvarno mi nije namera da pravim probleme.“

Kako je dobro razgovarati sa ljudima. Oni nešto kažu. Ti im odgovoriš. Taj ravnomerni puls razgovora. Mogao bi tako celog popodneva.

„Je l' vam dobro, gospodine?“

Ona žena ga je prihvatila za lakat, pa on kliznu postrance i nađe se na stolici koja mu je delovala čvršće, udobnije i sigurnije od svih stolica na kojima je u životu sedeo.

Na nekoliko minuta sve mu se malo pomutilo.

Zatim mu je neko tutnuo šolju čaja u ruke.

„Hvala.“ Srknuo je. Čaj nije bio dobar, ali je bio vruć, u porcelanskoj šolji kao što priliči, pa mu je prijalo da ga drži.

„Možda bi trebalo da vam pozovemo taksu.“

Verovatno je najbolje, pomisli on, da se vrati kući, a da kupovinu odela ostavi za neki drugi dan.

2

Rešio je da ovu nezgodu ne pominje Džin. Ona bi posle tražila da pričaju o tome, a ta ga mogućnost nikako nije privlačila.

Razgovaranje je, po Džordžovom mišljenju, precenjeno. Danas čovek ne može da uključi televizor a da ne naleti na nekog ko razglaba o tome kako je usvojen ili objašnjava zašto je nožem izbola muža. Nije da on ima nešto protiv pričanja. Pričanje je jedno od životnih zadovoljstava. Svakome povremeno prija da se uz kriglu radlsa istrese o kolegama koji se ne tuširaju redovno ili o sinovima tinejdžerima koji su se pijani vratili kući u sitne sate i ispovraćali se u korpu za psa. Ali time ništa ne možeš da promeniš.

Tajna duševnog mira, smatrao je Džordž, leži u potpunom ignorisanju mnogih stvari. Neshvatljivo je da neko deset godina radi u istoj kancelariji ili odgaja decu a da trajno ne potisne određene misli. Što se tiče onog poslednjeg sumornog kruga koji se provodi sa kateterom i bez zuba, senilnost deluje kao bogom dana.

Rekao je Džin da u *Oldersu* ništa nije našao, pa će se ponovo odvesti u grad u ponedeljak, kad ne bude morao da deli Piterboro sa još četrdeset hiljada ljudi. Onda se popeo u kupatilo na spratu i stavio veliki flaster preko rane tako da se ne vidi.